

Persvoorstelling 170^e Boek

Het Rekenhof stelt zijn jaarlijkse, ondertussen al 170^e, Boek voor. Bijzonder dit jaar is dat het Rekenhof voor het eerst kan rapporteren over een algemene rekening van de Staat, die over 2012, die zowel de budgettaire als de economische verrichtingen van alle diensten van het algemeen bestuur bevat. Alle diensten zijn ondertussen immers in de nieuwe overheidsboekhouding opgenomen.

Positief is ook dat deze rekening op tijd werd ingediend. Daardoor heeft ook het Rekenhof zijn Boek binnen de wettelijke termijn, dus voor einde oktober aan de voorzitter van de Kamer kunnen bezorgen.

Er blijven echter nog belangrijke en ook structurele problemen bestaan met de kwaliteit van de boekhouding en de rekeningen van de Staat. Ook blijven veel individuele rekenplichtigen en staatsdiensten en instellingen hun rekeningen te laat indienen bij het Rekenhof, iets waar we al enkele jaren op hameren maar waarin weinig verandering komt.

In zijn Boek besteedt het Rekenhof dit jaar speciale aandacht aan de mate waarin België in 2012 zijn Europese verplichtingen in het kader van het begrotingspact is nagekomen. Het is nagegaan in welke mate de regering de aangekondigde begrotingsmaatregelen voor 2012 heeft gerealiseerd en we hebben ook de gevolgen onderzocht die de financiële crisis in 2012 voor de staatsfinanciën heeft gehad.

Het Boek geeft daarnaast de belangrijkste kerncijfers van de staats- en overheidsschuld en schetst de evolutie van het personeelsbestand en van de personeelsuitgaven van het federaal openbaar ambt en van de overheidspensioenen in de periode 2008 – 2012.

Traditioneel zijn er tot slot een reeks aparte onderzoeken die ingaan op een aantal specifieke aspecten van goed financieel beheer. Een belangrijk aandachtspunt daarbij is de versterking en uitbouw van de interne controle en interne audit bij de federale overheid.

Enkele belangrijke kerncijfers voor het jaar 2012

Hierna volgen enkele kerncijfers over hoe de overheidsfinanciën in 2012 zijn geëvolueerd en in hoeverre de regering erin is geslaagd de begrotingsresultaten te beheersen.

De totale fiscale en niet-fiscale ontvangsten die de federale Staat in 2012 inde, bedroegen 115,6 miljard euro. Het merendeel van deze ontvangsten wordt echter toegewezen aan de gemeenschappen en gewesten en ook aan de sociale zekerheid. Bovendien vallen onder dat bedrag ook een aantal belastingen die de federale Staat int voor derden, waaronder de gemeenten (vb. opcentiemen). Van de 115,6 miljard euro blijft op die manier 52,2 miljard euro over voor de rijkmiddelen. Omdat de uitgaven 63,3 miljard euro bedroegen, kwam het begrotingstekort uit op 11,1 miljard euro.

Het begrotingssaldo is de voorbije jaren echter steeds meer naar de achtergrond verdrongen door een ander boekhoudkundig begrip, namelijk het vorderingensaldo. De berekening van dat saldo is belangrijker omdat de Europese Commissie het hanteert om het Belgische begrotingsbeleid te beoordelen. In het kader van het Europese begrotingspact

is België, net als een aantal andere landen, onderworpen aan een procedure bij buitensporige tekorten. België had zich daarom tegenover Europa ertoe verbonden in 2012 het vorderingensaldo voor de gezamenlijke overheid terug te dringen tot -2,8% van het BBP, wat overeenkomt met een tekort van 10,5 miljard euro.

België heeft zijn vooropgestelde begrotingsdoelstelling voor 2012 niet gehaald. Het uiteindelijke vorderingensaldo bedroeg immers -4% van het BBP, wat meer is dan de beoogde -2,8 %. Het aandeel van de zogenoemde Entiteit I, dat zijn de federale overheid en de sociale zekerheid, bedroeg hierin -3,5%, wat overeenkomt met een gerealiseerd tekort van 13,146 miljard euro.

Dit wil nochtans niet zeggen dat de federale regering in 2012 geen maatregelen nam om het tekort terug te dringen. We hebben in ons 170e Boek onderzocht hoe de begrotingsmaatregelen in 2012 werden uitgevoerd. Hiervoor moeten we teruggaan tot de opmaak van de initiële begroting 2012, waar het Monitoringcomité het begrotingstekort bij ongewijzigd beleid raamde op 20,5 miljard euro. Om de vooropgestelde budgettaire doelstelling van 2,4% voor Entiteit I te halen werd een reeks maatregelen genomen, waarvan de geraamde opbrengst als volgt kan worden verdeeld:

- 5,3 miljard euro vermindering van de uitgaven, dit is 42,2% van de totale maatregelen;
- 6,4 miljard euro bijkomende ontvangsten, dit is 50,1% van de totale maatregelen;
- 1 miljard euro geraamde opbrengst van de strijd tegen de fiscale en sociale fraude, dit komt overeen met 7,7% van de totale maatregelen.

Inkomsten

De fiscale ontvangsten namen in 2012 wel met 5,8 miljard euro toe tot 104,2 miljard euro, maar toch inde de staat, afgezien van de ontvangsten voor derden, 0,4 miljard euro minder fiscale ontvangsten dan budgettair was geraamd. De minderontvangsten liggen vooral bij de roerende voorheffing, de btw en de personenbelasting, voor een totaal van 1,4 miljard euro. De vennootschapsbelasting bracht daarentegen ongeveer 1 miljard meer op dan geraamd.

Over de uitvoering van heel wat nieuwe maatregelen om de inkomsten te verhogen en waarvan de opbrengst werd geraamd op 2,2 miljard euro, kon de administratie echter geen enkele informatie bezorgen. Hetzelfde geldt voor de strijd tegen fiscale fraude, waarvan de opbrengst werd geraamd op 0,8 miljard euro.

De niet-fiscale ontvangsten van hun kant stegen met 4,6 miljard euro tegenover 2011, tot in totaal 11,5 miljard euro. Die sterke stijging komt grotendeels doordat KBC de lening van 3,5 miljard euro die de Staat had toegekend in de financiële crisis, heeft terugbetaald, samen met een terugbetalingspremie van 525 miljoen euro. Deze terugbetaling kon echter geen positieve invloed hebben op het vorderingensaldo omdat de kredietaflossingen bij de berekening van dat saldo niet mogen worden meegeteld.

De rijksmiddelen, dat zijn de ontvangsten (zonder leningopbrengsten) die de Staat overhoudt nadat ze een groot deel van de ontvangsten die ze int, heeft doorgestort aan andere overheden, bedroegen 52,2 miljard euro, dat is 720 miljoen meer dan geraamd. Die meeropbrengst komt uitsluitend voort uit de kapitaalontvangsten die 1,5 miljard hoger liggen dan gepland dankzij de terugbetaling door KBC van haar lening.

Uitgaven

Aan de uitgavenzijde werden voor 5,3 miljard euro besparingsmaatregelen genomen. 3 miljard daarvan moest komen van de sociale zekerheid. De resterende 2,3 miljard euro moest komen van een vermindering van de primaire uitgaven met 1,9 miljard euro, de vermindering van de geraamde intresten met 124 miljoen euro en van de zogenaamde usurperende uitgaven met 250 miljoen euro.

Aan uitgavenzijde werden niet alle maatregelen gerealiseerd. De besparing van 250 miljoen euro op de usurperende uitgaven werd bij gebrek aan een akkoord met de deelstaten niet gerealiseerd. Er werd evenmin een akkoord bereikt over de responsabiliseringsbijdrage die de deelstaten zouden moeten betalen voor hun gepensioneerde ambtenaren, voor een bedrag van 87 miljoen euro. Daarnaast kon de besparing van 328 miljoen euro als gevolg van de het afschaffen van het fonds voor de "milieuvriendelijke maatregelen betreffende de autovoertuigen" niet worden gerealiseerd omdat nog 98 miljoen euro aan factuurkortingen moest worden betaald. De overige besparingen op de primaire uitgaven werden wel gerealiseerd, hetzij door de vermindering van kredieten (wat het parlement moet goedkeuren), hetzij door blokkering ervan in het kader van de budgettaire behoedzaamheid (wat op regeeringsniveau gebeurt).

Hoewel we kunnen besluiten dat de maatregelen die de regering genomen had, voor een groot deel werden gerealiseerd, moeten we toch vaststellen dat de budgettaire doelstelling niet werd gehaald. Het gerealiseerde vorderingentekort bedroeg in 2012 dus 13,1 miljard euro, dit is 4 miljard euro hoger dan de doelstelling. Dat grotere tekort wordt grotendeels verklaard door de 2,9 miljard euro die de Belgische staat inbracht voor de kapitaalverhoging van Dexia. Eurostat kwalificeert die als een kapitaaloverdracht die doorweegt op het vorderingensaldo. Het overige 1,1 miljard euro wordt verklaard door de fiscale minderontvangsten, rekening houdende met de overgangscorrectie voor het boekingsmoment, en andere correcties door het Instituut voor de Nationale Rekeningen

In haar analyse van de overheidsfinanciën onderzoekt de Europese Commissie ook of het schuldenniveau van de landen van de eurozone houdbaar is. Als regel wordt aangenomen dat de schuldgraad niet meer dan 60 % van het BBP mag bedragen. Landen die deze norm niet halen, moeten hun overheidsschuld "significant" terugdringen. Voor België betekent dit dat het zijn overheidsschuld jaarlijks met nagenoeg 2 % van het BBP moeten terugdringen.

De evolutie van de Belgische overheidsschuld tussen 2010 en 2012 stemt echter niet overeen met de schuldverminderingcriteria. De schuld steeg immers van 95,5 % van het BBP in 2010 tot 99,8 % van het BBP of 375,4 miljard euro in 2012. Het verschil met de norm is dus nog met 4,1 % toegenomen in plaats van met 6 % te verminderen.

In zijn nationale stabiliteitsprogramma 2013-2016 heeft België zich ertoe verbonden zijn overheidsschuld terug te brengen van 100,0 % van het BBP in 2013 tot 93,0 % in 2016. Dat komt neer op een daling met meer dan 2 % per jaar, overeenkomstig de Europese regelgeving. De Belgische regering heeft onder meer beloofd die doelstelling te realiseren door een geleidelijke toename van het primaire saldo. Dat zou evolueren van -0,5 % van het BBP in 2012 naar +3,4 % in 2016.

Op 5 november stelde de Europese Commissie echter, op basis van haar eigen vooruitzichten, dat die inschatting te optimistisch was. Volgens die vooruitzichten zou de Belgische overheidsschuld toenemen tot 101,3 % van het BBP in 2014 in plaats van te dalen tot 99 %. Om de schuld in 2013 onder de 100% van het BBP te houden, heeft de Belgische regering in 2013 de vennootschap Royal Park Investments verkocht voor nagenoeg 1 miljard euro. Recent heeft ze ook voor 3,25 miljard euro haar deelneming in het kapitaal van BNP Paribas Fortis verkocht, om met de opbrengst daarvan de overheidsschuld te verminderen. Door die verkoop kan België zijn verbintenis nakomen om de overheidsschuld dit jaar onder de 100 % van BBP te doen dalen. De Europese Commissie heeft trouwens haar tevredenheid uitgedrukt over het respecteren van het begrotingstraject door België, maar ze onderstreept wel dat er nog inspanningen nodig zullen zijn om de doelstellingen op het vlak van het structurele saldo te halen.

Federaal ambt en pensioenen

Uit Pdata, de databank van het federaal openbaar ambt, blijkt dat het personeelsbestand blijft dalen. Tussen juni 2006 en juni 2012 ging het om 6,5 %. Die daling geldt echter niet in dezelfde verhouding voor alle federale overheidsdiensten. Ze is sterker bij het personeel van de laagste niveaus, C en D, en bij het contractuele personeel. De personeelsuitgaven ten laste van de algemene uitgavenbegroting stijgen echter lichtjes in 2012 ten opzichte van 2011 (1 %). Die stijging wordt voornamelijk verklaard door de indexering en de door het statuut gewaarborgde stijging van de weddeschalen.

De uitgaven voor overheidspensioenen bedroegen in 2012 11,65 miljard euro, waarvan 10,26 miljard voor de rustpensioenen. Tussen 2008 en 2012 stegen die uitgaven met 23,2 %. Ten opzichte van 2011 bedroeg de stijging 5,7 %. 53,3 % van de totale pensioenuitgaven waren in 2012 bestemd voor gepensioneerden van de gemeenschappen en gewesten, inclusief het onderwijs. Op 1 juli 2012 waren er 466.571 lopende pensioenen en lag het bruto maandbedrag voor 81,2 % van de rustpensioenen onder 3.000 euro en voor 85,8 % van de overlevingspensioenen onder 2.000 euro.

Algemene Rekening 2012

Het Rekenhof kan dit jaar voor het eerst rapporteren over een algemene rekening van de Staat, die over 2012, die zowel de budgettaire als de economische verrichtingen van alle diensten van het algemeen bestuur bevat. Alle diensten zijn ondertussen immers in de nieuwe overheidsboekhouding opgenomen.

Het Rekenhof stelt echter vast dat nog heel wat structurele maatregelen nodig zijn om de kwaliteit van de boekhouding van de Staat en dus ook die van de uitvoeringsrekening en de jaarrekening van de Staat te verbeteren.

Zo werkt de nieuwe boekhouding, gemeenzaam Fedcom genoemd, nagenoeg vijf jaar na de inwerkingtreding, nog steeds in een omgeving die niet volledig juridisch is omkaderd. Een aantal van de betrokken ambtenaren en diensten hebben geen zekerheid over de inhoud van hun taak, over hun statuut of over de daarbij horende functiescheidingen. Ook de algemene organisatie en een aantal procedures moeten nog worden bijgestuurd om te garanderen dat de begrotings- en financiële verrichtingen correct, tijdig, volledig en uniform worden geregistreerd.

Hierna volgen enkele specifieke pijnpunten voor de uitvoeringsrekening van de begroting, daarna wordt ingegaan op de nieuwe economische boekhouding, d.i. de jaarrekening.

Uitvoeringsrekening van de begroting 2012

Het wetsartikel dat aan de Ministerraad toelaat in bijzondere omstandigheden uitgaven te doen boven de kredieten die het parlement heeft goedgekeurd, werd niet altijd correct toegepast: soms werden uitgaven al verricht voordat de beraadslaging van de Ministerraad uitvoerbaar was verklaard of werd de procedure oneigenlijk gebruikt om begrotingsaanpassingen van kracht te laten worden voordat het parlement ze had goedgekeurd.

De kredieten uit de algemene begroting 2012 zijn in 2012 niet opgebruikt. Buiten bepaalde specifieke kredieten voor de overheidsschuld, de bijdragen aan de Europese Unie en het IMF, is iets meer dan één miljard euro niet opgebruikt, dat is ongeveer 2,3 %. Dat niet volledige gebruik vloeit voort uit de maatregelen in verband met de begrotingsbehoedzaamheid die de regering in 2012 goedkeurde. Vooral de kredieten van sectie 14 – Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking werden niet volledig gebruikt.

Verder heeft het Rekenhof voor enkele belangrijke begrotingssecties nagegaan in welke mate de begrotingsdoelstellingen werden gerealiseerd.

- Bij de *FOD Justitie* besliste de regering de gerechtskosten in strafzaken met 13,3 miljoen euro te verminderen. Die doelstelling werd niet volledig gerealiseerd: het krediet voor die kosten werd weliswaar met 13,3 miljoen verminderd, maar later weer opgetrokken met 7,5 miljoen euro afkomstig van andere kredieten. Bovendien heeft de FOD Justitie eind 2012 voor 29 miljoen euro aan achterstallige facturen naar het begrotingsjaar 2013 doorgeschoven.
- Bij de *FOD Binnenlandse zaken* namen de kredieten ten opzichte van 2011 met 147,6 miljoen euro toe. Dat is voornamelijk het gevolg van de nieuwe financiering van de Brusselse Instellingen in het kader van de zesde staatshervorming en de toetreding van de FOD Binnenlandse Zaken tot het Fedcom-boekhoudstelsysteem. Ook de opvang van vreemdelingen door de Dienst Vreemdelingenzaken en Asielinstanties, de calltakers en de invoering van een geautomatiseerd stelsysteem deden de uitgaven voor personeel, werking en investeringen sterk toenemen.
- Bij de *FOD Financiën* daalt het aandeel van de personeelsuitgaven in de totale uitgaven met 10 % (van 82,1 % in 2010 naar 72,5 % in 2012). Dat komt door de selectieve vervanging van het personeel en opgelegde besparingen, maar ook door de overheveling van personeel aan Fedorest en aan de gewesten in het kader van de overdracht van belastingen. Dat leidt ertoe dat de dotaties aan Fedorest en de gewesten toenemen.
- De kredieten voor interestbonificaties voor groene leningen werden opgetrokken van 20,0 miljoen euro tot 36,3 miljoen euro. Toch heeft de FOD Financiën nog 17,4 miljoen euro doorgeschoven naar het begrotingsjaar 2013.
- Bij de *FOD Mobiliteit en Vervoer* werden de kredieten van het Belirisfonds deels niet benut. Daardoor stijgt het saldo beschikbaar voor toekomstige vereffeningen tot 465,1 miljoen euro.

Jaarrekening 2012

In 2009 trad de federale comptabiliteitswet van 22 mei 2003 in werking. Sindsdien moet de minister van Begroting ook een jaarrekening opstellen. Die jaarrekening rapporteert over de economische activiteiten van de departementen die met het nieuwe boekhoudinstrument Fedcom werken.

Het Rekenhof heeft, net zoals de vorige jaren, vastgesteld dat de jaarrekening 2012 nog heel wat tekortkomingen op het vlak van de volledigheid, de juistheid en de getrouwheid van de boekhoudkundige verrichtingen vertoont. Dat is onder meer te wijten aan het blijvende gebrek aan interne controle en aan een onvoldoende kennis van algemene boekhouding bij de administratie. Ook het reglementair kader is nog steeds niet afgewerkt en voldoende en coherente instructies en richtlijnen voor het voeren van de algemene boekhouding blijven uit.

Het Rekenhof meent daarom dat de dienst Federale Accountant, die de jaarrekening moet opmaken en doorsturen naar het Rekenhof, meer oog moet hebben voor de kwaliteit van de jaarrekening. Ze moet de financiële en boekhoudkundige toestand van de diensten van algemeen bestuur correct weergeven.

De departementen hebben vanaf hun instap in Fedcom vijf jaar om hun materiële en immateriële vaste activa te inventariseren en te waarderen. Dit betekent dat een globaal beeld van het patrimonium van het algemeen bestuur pas ten laatste op 31 december 2016 beschikbaar zal zijn.

Onderzoeken naar aspecten van goed financieel beheer bij de verschillende overheidsdiensten.

Financiële crisis

Zoals de voorbije jaren geeft het Boek een overzicht van de financiële weerslag van de steunmaatregelen die genomen werden ten behoeve van financiële instellingen en om de financiële stabiliteit van de eurozone te garanderen. Het beschrijft de situatie tot 31 mei 2013.

Via de Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij heeft de Staat deelnemingen in het kapitaal van bepaalde financiële instellingen, zoals BNP Paribas, Dexia en Belfius. Sinds oktober 2008 heeft de Staat 18,6 miljard euro geïnvesteerd in die deelnemingen. Dit jaar werd de portefeuille van de vennootschap Royal Park Investments verkocht. In juni 2013 heeft de Staat op die manier een groot deel van het kapitaal dat ze in die vennootschap had geïnvesteerd, gerecupereerd. Royal Park Investments is de vennootschap die in 2009 was opgericht om de gestructureerde producten uit Fortis in onder te brengen toen de Fortisgroep werd geherstructureerd. Recent - dat kon niet meer in het Boek worden vermeld - heeft de Staat haar deelneming in het kapitaal van BNP Paribas Fortis verkocht voor een totaal bedrag van 3,250 miljard. Dit bedrag moet nog worden ontvangen.

De belangrijkste staatswaarborg die is verleend, is die voor de Dexiagroep. Op 31 mei 2013 waarborgde de Staat voor 39 miljard euro aan leningen uitgegeven door die groep. Een andere belangrijke waarborg is de bescherming van de bankdeposito's en verzekeringsproducten tak 21. Door de verkoop van de portefeuille van Royal Park Investments, waarborgt de Staat sinds augustus 2013 niet langer de leningen die deze

vennootschap heeft uitgegeven. Op 31 mei 2013 waarborgde de Staat die leningen nog voor in totaal 1,4 miljard Amerikaanse dollar.

Tussen oktober 2008 en mei 2013 heeft de Staat 5,2 miljard euro geïnd als vergoeding voor alle waarborgen die ze heeft toegekend om de financiële sector te ondersteunen.

De lening van 3,5 miljard euro die de Staat aan KBC had toegekend, is volledig terugbetaald in 2012. Naast de intresten heeft de Staat ook een terugbetalingspremie ontvangen van 525 miljoen euro.

Om de stabiliteit van de eurozone te waarborgen, neemt de Staat deel aan het European Financial Stability Facility (EFSF) dat Griekenland, Ierland en Portugal ondersteunt door waarborgen toe te kennen. Het neemt ook aan het Europees Stabiliteitsmechanisme (ESM) dat Spanje en Cyprus ondersteunt. Het neemt daarin deel voor 2,8 miljard euro, waarvan al 1,7 miljard in schijven is betaald. Bovendien heeft de Staat 1,9 miljard euro aan Griekenland geleend.

In totaal heeft de Staat tussen oktober 2008 en mei 2013 31,1 miljard euro uitgegeven om de financiële sector en de eurozone te ondersteunen. Ze heeft als tegenprestatie voor die maatregelen in totaal 16,2 miljard euro ontvangen. Dit laatste cijfer dateert van 31 mei 2013. Met de weliswaar nog te boeken ontvangst van de verkoop BNP Paribas Fortis is daar tot op heden 5,05 miljard euro bijgekomen.

Interne audit en interne controle

In enkele onderzoeken heeft het Rekenhof onderzocht of de federale administraties voldoende oog hebben voor de wettelijke bepalingen, internationale normen en best practices inzake de ontwikkeling en implementatie van interne controle en interne audit.

In 2007 werden koninklijke besluiten genomen om de interne audit van de federale administratie te organiseren. Ze vervingen de besluiten van 2002.

Het heeft meer dan twee jaar geduurd voordat de eerste etappe uit de bepalingen werd uitgevoerd, namelijk de benoeming van de leden van het auditcomité in februari 2010. Sindsdien stroken de interne-auditactiviteiten en de aanwijzing van verantwoordelijken voor deze activiteiten nog altijd niet met de regelgeving. Bovendien heeft de eerste minister een recentelijk nieuwe herziening van deze koninklijke besluiten aangekondigd.

Volgens het Rekenhof blijkt uit de huidige situatie dat de overheden te weinig belang hechten aan een interne audit, die nochtans bij wet wordt opgelegd.

We hebben de interne-auditdiensten bij Defensie en bij de FOD Financiën geëvalueerd. Daaruit bleken grote verschillen. Zo zet Defensie veel personeel in voor een dienst Interne Audit, die heel professioneel werkt. De FOD Financiën daarentegen maakt weinig middelen vrij voor de interne audit. Die middelen zijn bovendien over verschillende cellen verspreid en worden al te vaak voor andere doelen ingezet.

Bij de zogenoemde backoffice van het Agentschap van de Schuld blijkt wel een internecontrolecultuur te bestaan die wordt ondersteund door deontologische codes, procedurehandleidingen, een risicoanalyse en sturingsinstrumenten. Het Rekenhof beveelt nog wel aan de te behalen doelstellingen en de te gebruiken methodes te publiceren.

Financieel beheer en boekhoudkundige verwerking van sommige ontvangsten en uitgaven

We hebben van een aantal uitgaven- en ontvangstenprocessen nagegaan of steeds wordt gehandeld volgens de boekhoudkundige normen en regels van financieel beheer. Dit zijn de belangrijkste vaststellingen:

- Na de audit over het beheer van de werelddtentoonstelling in Shanghai, toonde een opvolgingsaudit over de werelddtentoonstelling van Yeosu 2012 aan dat nog geen maatregelen werden genomen om de werking van het Commissariaat voor de Werelddtentoonstellingen in overeenstemming te brengen met de regelgeving of aan de huidige regeling de nodige rechtsbasis te geven. Hoewel het commissariaat jaarrekeningen voor de jaren 2011 en 2012 heeft overgelegd, is nog niet voldaan aan de wettelijk verplichte rekeningaflegging door de rekenplichtige vanaf 2009. Heel wat ontvangsten en uitgaven van de Expo werden ten onrechte buiten de begroting en de Algemene Rekening van de Staat gehouden.
- In navolging van de Copernicushervorming zocht de FOD Personeel en Organisatie vanaf 2001 naar een instrument om de gemeenschappelijke processen van personeelsbeheer en -administratie op termijn te automatiseren. Het project eHR, dat op 1 mei 2007 van start ging, is midden 2013 niet volledig uitgevoerd. Doordat de eHR-toepassing nog niet alle functionaliteiten aanbiedt die de huidige gebruikers in hun eigen personeelssysteem ter beschikking hebben, bestaat de kans dat zij uit het project eHR zullen stappen en hun eigen –vaak duurdere– personeelbeheerssysteem verder ontwikkelen. Dit zou de hoofddoelstelling van het project eHR (kostenvermindering en een efficiënter organisatiebeheer) ondermijnen. De middelen die nu al in het project werden geïnvesteerd, en dat is toch al iets meer dan 17 miljoen euro, worden dan nutteloos.
- Een audit bij de FOD Justitie naar de uitgaven voor medische en niet-medische zorgverlening aan geïnterneerden heeft uitgewezen dat een aantal wettelijke en reglementaire bepalingen over die uitgaven nooit werden nageleefd. Daardoor mist de terugbetaling van de onkosten die de verzorgingsinstellingen factureren in een aantal gevallen de vereiste rechtsgrond. De interne controle van de FOD Justitie op deze uitgaven vertoont belangrijke gebreken. Zo is er te weinig gekwalificeerd personeel en is de regelgeving onduidelijk. Die uitgaven nemen nochtans jaar na jaar toe en de achterstand in de betaling van de facturen is in 2013 opgelopen tot meer dan 15 miljoen euro, waardoor de begrotingskredieten in principe ontoereikend zijn.

Financiering van de Brusselse instellingen door de FOD Binnenlandse Zaken

Het Rekenhof onderzocht de financiering van de Brusselse Instellingen via de begroting van de FOD Binnenlandse Zaken. Die werd in 2012 door de staatshervorming substantieel verhoogd tot 291,2 miljoen euro.

In 2012 betaalde de FOD Binnenlandse Zaken minder aan de Brusselse Instellingen dan bepaald in de staatsbegroting. Enerzijds ontbrak het wettelijke of reglementaire kader (voor de toelage inzake tweetaligheid en de dotatie aan de Federale Politie vanuit het Fonds Europese Toppen) en anderzijds waren er structurele problemen bij de afhandeling van de dossiers in verband met de veiligheid van de Europese toppen te Brussel.

Wat betreft de 30 miljoen euro extra middelen die in 2012 werden ingeschreven op het Fonds Europese Toppen als dotatie voor de Federale Politie, de Brusselse politiezones en

het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, werden enkel drie dotatiebesluiten uitgevaardigd. Op basis daarvan konden de dotaties zonder enige voorwaarden worden uitbetaald. In tegenstelling tot de subsidies die vroeger op dit Fonds werden betaald voor de Brusselse gemeenten en politiezones, heeft de FOD Binnenlandse Zaken geen enkele controlebevoegdheid meer over de aanwending van deze extra middelen.

Astrid : financiering en naleving van de reglementering

Het beheerscontract van de publiekrechtelijke nv Astrid met de Staat, onder andere op het vlak van subsidies, strookt niet meer met de economische werkelijkheid. De bedragen die de vennootschap uitgeeft, overschrijden de begrotingskredieten die ze voor haar werking kreeg toegekend.

Rekening houdende met de technologische evoluties, het gewijzigde aandeelhouderschap (in 2011 werd de Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij haar enige aandeelhouder) en het feit dat de nv op 31 december 2012 een thesaurie van 87 miljoen euro had opgebouwd, beveelt het Rekenhof aan de financiering van de nv Astrid te herzien en een nieuw beheerscontract op te stellen.